

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Marie Staňková

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: učitelství Aj pro 2. stupeň
ZŠ, učitelství Čj a literatury pro 2. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce: Jiří Jošt,
CSc

Datum odevzdání posudku:

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Chybovost v písemném projevu u dětí s dysortografií

Téma práce je společensky aktuální a hodnotné, neboť dovednost číst a psát otvírá dítěti bránu k dalšímu vědění a sebevzdělávání a lidé, kteří tuto dovednost plně nezvládnou, se tak dostávají do handicapovaného postavení.

Autorka práci rozdělila do dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část pojednává o základním pojmosloví, etiologii a symptomatologii, diagnostice a nápravě specifických poruch učení. Je zpracována přehledně, čtivě, výkladově zdařile. Praktická část si klade za cíl analyzovat písemný projev žáků 3. ročníku základní školy. Autorka ji řádně strukturuje podle cíle, hypotéz, metod a výsledků, které srozumitelně předkládá v tabulkách. Proporcionálně podle počtu stran je praktická část znevýhodněna ve vztahu k části teoretické (24: 40). Vyvození hypotéz není čtenáři zcela jasné. Proč máme očekávat vyšší četnost gramatických chyb, jak uvádí hypotéza č. 2? Nachází pro to autorka východisko v teoretické části? Proč se budou specifické chyby vyskytovat jak u dětí s diagnostikovanou dysortografií, tak u dětí bez této diagnózy, jak uvádí hypotéza č. 3? Autorka jakoby vycházela z vývojových zvláštností dozrávání CNS, které provázejí jak dyslektickou, tak nedyslektickou populaci a které komplikují diagnostiku. V rámci těchto zvláštností se projevují rozdíly mezi oběma pohlavími: vývoj chlapců neuropsychologicky řečeno se liší od vývoje děvčat. Proto má jedna a táž chyba rozdílnou symptomovou hodnotu podle pohlaví dítěte. V teoretické části jsem však tento odkaz nenašel a v interpretaci výsledků rovněž ne. Formulace hypotéz „mírně vyšší“ či „výrazně vyšší“ jsou metodologicky méně vhodné, neboť se obtížně prokazují a nabízejí až příliš velkou libovůli. Hypotéza č. 5, kromě toho, že nemá teoretické zakotvení, budí dojem „malování terče kolem zásahu“. K hypotéze má být vybrána přiměřená metoda jejího ověření. Zde autorka zvolila metodu jedinou, tj. diktát. Proč vynechala opis, přepis a slohovou práci? Tím vlastně – patrně nechtěně – vyloučila jeden typ dyslektiků, který prof. Matějček označuje jako typ s převahou obtíží v sémantickém zpracování. Právě tento typ je charakterizován téměř normálním výkonem v opisu či diktátu, avšak nápadně podprůměrným výkonem v slohovém projevu – projev je nepřiměřeně věku a dosažené úrovni dítěte primitivní; typické jsou chyby tvaroslovné na rozdíl od tzv. chyb specifických. Ve výběru dětí a jejich rozdělení do obou skupin postrádám rovněž jasné vymezení. Mám na mysli tzv. diskrepanci, která vytváří různá pásma či hloubku studované poruchy. Ve výsledcích autorka zaregistrovala jistou míru společného rozptylu obou skupin – právě toto překrývání je interpretačně obtížné, nejsou-li skupiny přesně charakterizovány.

Závěr: Práce je zdařilá v části teoretické; v části praktické by k dokonalosti potřebovala ještě dopracovat. Doporučuji ji k obhajobě s návrhem na klasifikaci: dobře

Otázky k obhajobě: nechť se autorka vyjádří k některým námitkám výše uvedeným.

V Českých Budějovicích 16. ledna 2011

